

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum hac scientia vti potuerit non conuertendo se ad phantasmata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Super Quaestione undecimae Articulum secundum.

Templum clarus est.

In corpore unica est conclusio. Anima Christi secundum scientiam infusam poterat intelligere absque conuersione ad phantasmata.

Probat. Condicio animae comprehensibilis est, ut nullo modo subdatur suo corpori, aut ab eo dependat. ergo animae beatae ante & post resurrectionem intelligere possunt absque conuersione ad phantasmata. ergo anima Christi poterat intelligere absque conuersione ad phantasmata. Antecedens manifestatur, quia post resurrectionem, ex anima redundabit gloria ad corpus. Et prima consequentia probatur: quia indigere conuersione ad phantasmata, est ex hoc, quod anima est corpore obligata. & quodammodo est subiecta, & ab eo dependens. secundum uero consequentia probatur: quia Christus ante passionem fuit simul uiator & comprehensor, comprehensor praecipue ex parte animae intellectiuae, uiator ex parte corporis.

Circa efficaciam istius processus, dubium statim occurrit: quia concessio toto, non inferitur propositae quaestioni in tanta conclusio. Nam conclusio inferenda est, quod anima Christi poterat absque conuersione ad phantasmata intelligere secundum scientiam infusam: in litera autem inferitur non dicta conclusio, sed absolute, quod absque conuersione ad phantasmata anima Christi poterat intelligere.

Ad hoc dicitur, quod auctor sollicitus fuit non circa uerba, sed circa illud, in quo consistit difficultas. Concurrentibus autem duobus simul ad propositam quaestionem. scilicet potentia intellectiua, & habitu scientiae infusae, & cum ex parte scientiae ex suo genere infusae, nulla habeatur ratio uinculi ad phantasmata, quin potius ex hac parte habetur elenatio supra phantasmata, testat ut tota difficultas ex parte intellectus, qui naturali necessitudine deueniens, experitur phantasmatis se teneat, an scilicet naturale uinculum inter intellectum humanum & phantasmata efficiat, ut non possit etiam infusa uti scientia, nisi conuertendo se ad phantasmata. Et ideo difficultatis huius ueritate aperta, monstrando quod intellectus comprehensorum, ac per hoc anima Christi, non obligatur ad phantasmata, pro

ARTICVLVS II.

Utrum Christus hac scientia uti poterit, non conuertendo se ad phantasmata.

AD SECVNDVM sic proceditur. Videtur quod anima Christi non potuerit intelligere secundum hanc scientiam, nisi conuertendo se ad phantasmata: quia, ut dicitur 3. de Anima, phantasmata comparantur ad animam intellectiuam humanam, sicut colores ad uisum: sed potentia uisus Christi non potuit exire in actum, nisi conuertendo se ad colores. ergo etiam neque anima intellectiua eius potuit aliquid intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata.

¶ 2. Praet. Anima Christi est eiusdem naturae cum animabus nostris, alioquin ipse non esset eiusdem speciei nobiscum, contra id quod Apostolus dicit Phil. 2. quod est in similitudine hominum factus: sed anima nostra non potest intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata. ergo etiam neque anima Christi.

¶ 3. Praet. Sensus dati sunt homini, ut deseruiant intellectui. Si igitur anima Christi intelligere potuit absque conuersione ad phantasmata, quod per sensum accipiatur, sequeretur quod sensus frustra fuissent in anima Christi, quod est inconueniens. uidetur igitur quod anima Christi non potuerit intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata.

SECVNDA est, quod anima Christi cognouit quedam, quae per phantasmata cognosci non possunt, scilicet substantias separatas. Potuit igitur intelligere, non conuertendo se ad phantasmata.

RESPON. Dicendum, quod Christus in statu ante passionem, fuit simul uiator & comprehensor, ut infra magis patebit. Et praecipue quidem, conditiones uiatoris habuit ex parte corporis in quantum fuit passibile, conditiones uero comprehensoris maxime habuit ex

A constanti & claro dimissum est quid dicendum sit ad quaestio. scilicet potuit secundum infusam scientiam Christi anima intelligere absque conuersione ad phantasmata.

In eodem processu dubium occurrit ex Duran. in 3. sentent. dist. 14. q. 2. tenente oppositam conclusionem, hoc est, quod Christus indigebat conuersione ad phantasmata in usu scientiae infusae. Et ratio eius est: quia scientia infusa erat perfectio animae Christi, secundum quod erat uiator: naturalis autem conditio uiatoris est indigentia phantasmatum ad usum scientiae. Sed haec ratio facile apparet infirma ac uoluntaria: quoniam scientia infusa est perfectio animae Christi, aut absolute, aut secundum quod nata est communicare cum angelis in habendo scientiam infusam, quod constat conuenire animae humanae non in uia, sed in termino, in statu scilicet separationis. Vero autem modo sit: liquet quod non est perfectio Christi, in quantum erat uiator. Et quoniam erat simul uiator & comprehensor, ex li-

tera hac habes rationem, quare magis usus huius scientiae sequitur condiciones comprehensoris, quam uiatoris: quia scilicet in Christo haec inuenitur differentia, quod conditiones uiatoris habuit ex parte corporis, condiciones uero comprehensoris habuit maxime ex parte animae intellectiuae, ad quam consistat spectare scientiam infusam. Falsum est ergo scientiam infusam esse perfectionem animae Christi, in quantum uiator erat, cum ratio ducat ad oppositum.

In responsione ad primum circa illud uerbum, Finis potentiae intellectiuae est cognoscere species intelligibiles, cautus esto: quoniam sumuntur hic species intelligibiles ut species intelligibiles, hoc est, ut representatiue sunt, hoc est secundum representata per illas, & non secundum quod sunt secundum se res quaedam, sicut ad representatorum ordinem spectant; finis. n. intellectiuae potentiae est intelligere res intelligibiles, quae non nisi per species intelligibiles aut earum uices seu locum tenentes representant. Quo circa dicitur in litera posita inter phantasmata & species intelligibiles in hoc, quod non illa sed istas cognoscere est finis intellectus, intelligit et sumedo utraq; in representando. Phantasmata. n. sunt singularium, species autem quidditatum. Finis autem intellectus nostri est, nosse quod quid est, ut proprie proprii obiecti, & non est nosse materialia singularia, quorum un-

tertia S. Thomae. H sunt

AD PRIMUM ergo dicendum, quod similitudo illa, quam Philosophus uidet, non attenditur quantum ad omnia. Manifestum est enim quod finis potentiae uisus est cognoscere colores: finis autem potentiae intellectiuae non est cognoscere phantasmata, sed cognoscere species intelligibiles, quas apprehendit a phantasmatis, & in phantasmatis secundum statum presentis uitae. Est igitur similitudo, quantum ad hoc, ad quod aspicit utraque potentia: non autem quantum ad hoc, in quod utriusque potentiae conditio terminatur. Nihil autem prohibet, secundum diuersos status ex diuersis rem aliquam ad suum finem tendere: finis tamen proprius alicuius rei semper est unus: & ideo licet uisus nihil cognoscat absque colore, intellectus tamen secundum aliquem statum potest cognoscere absque phantasmate, sed non absque specie intelligibili.

AD SECVNDVM dicendum, quod licet anima Christi fuerit eiusdem naturae cum animabus nostris: habuit tamen aliquem statum, quem animae nostrae non habent nunc in re, sed solum in spe, scilicet statum comprehensionis.

AD TERTIVM dicendum, quod licet anima Christi potuerit intelligere secundum scientiam infusam, non obligatur ad phantasmata, pro

D. 190.

D. 752.

D. 185.

Inf. arc. 4. & q. 2. ar. 2. ad 3. & 2. ad 2. & 2. ad 1. & 2. ad 1. & 2. ad 1.

Li. 4. ca. 1.

Lib. 2. uenim. fol. 4. a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

D. 190.

q. 15. artic. 10.

